

Komisija za preprečevanje korupcije LOBIRANJE

Dunajska 56, Ljubljana

t +386 1 400 57 10

f +386 1 478 84 72

www.kpk-rs.si

Kaj je lobiranje?

- Izvajanje vplivanja,
- ko poskuša posameznik - **LOBIST**
- vplivati na odločitev odločevalcev - **LOBIRANCEV**,
- ki so aktivni na področju **oblikovanja in sprejemanja zakonodaje ter javnih politik**,
- in pri tem to počne **nejavno** in
- v **interesu neke interesne organizacije**.

Definicija lobiranja

Definicija lobiranja po 14. točki 4. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije

***Lobiranje** je delovanje lobistov, ki za **interesne organizacije** izvajajo **nejavno vplivanje na odločanje** državnih organov in **organov lokalnih skupnosti** ter nosilcev javni pooblastil pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na odločanje državnih organov in **organov ter uprav lokalnih skupnosti**, ter nosilcev javnih pooblastil o drugih zadevah razen tistih, ki so predmet sodnih in upravnih postopkov ter postopkov, izvedenih po predpisih, ki urejajo javna naročila, in drugih postopkov, pri katerih se odloča o pravicah in obveznostih posameznikov. Za dejanje lobiranja šteje **nejaven stik** lobista z lobiranci, ki ima namen **vplivati na vsebino ali postopek sprejemanja** prej navedenih **odločitev**.*

Zakaj zakonsko urediti lobiranje?

- Lobiranje je pojav sodobne demokracije, ki splošno gledano vpliva na oblikovanje in izvajanje javnih politik, vključno z zakonodajnim postopkom.
- Zaradi dvojne (zaželene in nezaželene) narave tega pojava jih sodobni politični sistemi poskušajo narediti bolj pregledne s pravnim reguliranjem.
- Legitimno, transparentno in učinkovito kontroliranje lobiranja krepi demokratično kulturo in zaupanje v politično odločanje.

Kaj urejajo določbe ZIntPK o lobiranju?

- **Pogoje**, pod katerimi je **dopustno** lobiranje v organih zakonodajne in izvršilne veje oblasti, **registracijo lobistov** in **nadzor** nad njihovim delom, **pravila ravnanja** pri lobiranju, **prepovedi in sankcije**.
- Po ZIntPK so izvzeti sodni postopki, upravni postopki in postopki izvedeni po predpisih, ki urejajo javna naročila.

Cilji in načela

- Glavni namen določb ZIntPK o lobiranju je zagotoviti **transparentnost delovanja** v primerih, ko javni funkcionarji in javni uslužbenci pripravljajo, obravnavajo in sprejemajo pravne predpise, druge splošne akte in odločajo o drugih zadevah.
- Načelo profesionalnosti – obvezna registracija in poročanje o aktivnostih.

Zakonito

- Lobiranje opravljajo registrirani lobisti ali izjeme iz člena 58(4) ZIntPK

Nezakonito

- Lobiranje opravlja oseba, ki ni registrirana kot lobist ali ni izjema po členu 58(4) ZIntPK

Kdo so glavni udeleženci pri lobiranju?

- **Lobist ali lobistka** je oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je vpisana v register lobistov ali oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je zaposlena v interesni organizaciji, za katero lobira oziroma je zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik te interesne organizacije.
- **Lobiranci ali lobiranke** so funkcionarji in javni uslužbenci v državnih organih in organih lokalnih skupnosti ter pri nosilcih javnih pooblastil, ki odločajo in sodelujejo pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov ter odločitev iz 14. točke 4. člena ZIntPK, s katerimi z namenom lobiranja komunicira lobist.
- **Interesne organizacije** so pravne osebe zasebnega prava in druge pravno urejene oblike združevanja fizičnih in pravnih oseb, v imenu in na račun katerih lobist opravlja dejavnost lobiranja.

REGISTRACIJA LOBISTOV

Komisija za preprečevanje korupcije je vzpostavila evidenco – register lobistov 5. decembra 2010

- Lobist se vpiše v register z dnem vročitve odločbe.
- Lobisti se vpišejo v register, ki vsebuje naslednje podatke: osebno ime lobista, davčno številko, naslov, kamor želi prejemati obvestila in vabila iz drugega odstavka 67. člena ZIntPK, firmo oziroma ime in sedež gospodarske družbe, samostojnega podjetnika, ali interesne organizacije, če je lobist pri teh zaposlen, ter področja, glede katerih je registriral interes.

IZJEME

komu se ni potrebno vpisati v register

Oseba, ki lobira za interesno organizacijo zasebnega prava, v kateri je zaposlena, je njen zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik, se ni dolžna vpisati v register lobistov.

Dolžnosti lobirancev

- SESTAVA ZAPISA O LOBIRANJU

Lobiranec o vsakem stiku z lobistom, ki ima namen lobirati, sestavi zapis, katerega **v roku 3 dni** pošlje v vednost svojemu **predstojniku in komisiji**.

- PRIJAVA PREPOVEDANIH RAVNANJ LOBISTOV

Če lobist ni vpisan v register lobistov ali če ne lobira v skladu z ZIntPK, ga mora lobiranec **v roku 10 dni** od poskusa lobiranja prijaviti komisiji.

- PRIJAVA STIKA Z OSEBO/LOBISTOM, KI SODI MED IZJEME (NOVELA ZIntPK-B)

Lobiranci so **dolžni komisiji prijaviti stike z osebo**, ki se za namen lobiranja ni dolžna vpisati v register, kadar ti stiki potekajo na nejavni način.

LOBIRANCI LAHKO PRIVOLIJO V STIKE Z LOBISTOM SAMO PO PREDHODNI PREVERITVI, ALI JE LOBIST VPISAN V REGISTER OZIROMA ALI SODI MED IZJEME.

Dolžnosti lobistov

- Lobist se mora lobirancem identificirati in pokazati pooblastilo interesne organizacije za lobiranje v določeni zadevi, navesti mora namen in cilj lobiranja.
- Lobist mora komisiji poročati o svojem delu do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto oz. najkasneje v 30ih dneh po prenehanju veljavnosti registracije.

Prepovedana ravnanja lobistov

- Lobist **NE SME** lobirati **izven okvirjev**.
- Lobist lobirancem **NE SME** posredovati **netočnih, nepopolnih ali zavajajočih informacij**.
- Lobist pri lobiranju **NE SME** ravnati proti predpisom, ki določajo **prepoved sprejemanja daril** v zvezi z opravljanjem funkcije ali javnimi nalogami lobirancev.

Prekrškovne sankcije

Komisija, kot prekrškovni organ, lahko izreče globo zaradi kršitve ZIntPK:

- lobistu v višini 1.000 - 2.000 EUR,
- fizični osebi, ki lobira, čeprav za to ne izpolnjuje pogojev 400 - 1.200 EUR,
- **lobirancu v višini 400 - 1.200 EUR,**
- interesni organizaciji v višini 400 - 100.000 EUR.

Upravne sankcije

Komisija lahko registriranemu lobistu izreče sankcije za nepopolno ali netočno poročanje o svojem delu.

Te sankcije so lahko:

- pisni opomin,
- prepoved lobiranja za določen čas,
- izbris iz registra.

Kaj ni lobiranje po ZIntPK (56.a člen ZIntPK) ?

- delovanje posameznikov, neformalnih skupin ali interesnih organizacij z namenom vplivanja na odločanje državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil pri obravnavanju in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, na področju, ki se **neposredno nanaša na sistemska vprašanja krepitve pravne države, demokracije in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin;**
- kadar organi javnih oblasti pri oblikovanju in pripravljanju predpisov ali drugih splošnih aktov, politik ali ukrepov, le-te predstavljajo širši javnosti ali ciljnim skupinam s pozivom k sodelovanju (participativna demokracija) ali kadar to dolžnost organom in javnosti nalagajo posebni predpisi;
- ravnanja posameznika iz javnega sektorja, ki pomenijo izvrševanje njegovih zakonskih ali službenih dolžnosti skrbeti za javni interes institucije.

Vprašanja?